

Jaunie noteikumi Zviedrijas meža nozarei varētu izmaksāt 41 miljardu gadā

Avots: www.affarsvarlden.se

Eiropas Savienības klimata politika draud sagraut *Zviedrijas mežsaimniecības nozari, brīdina Zviedrijas Mežrūpniecības asociācijas izpilddirektore Viveka Bekmana. Saskaņā ar jaunu ziņojumu nozare varētu zaudēt līdz pat 41 miljardam Zviedrijas kronu gadā.

Aptuveni 41 miljards kronu. Tik daudz Eiropas Savienības noteikumi varētu izmaksāt Zviedrijas mežsaimniecības nozarei gadā. To liecina nesen publicēts Zviedrijas Mežrūpniecības asociācijas [ziņojums](#). Nozarei, kas jau tā ir "uz ceļiem", šie noteikumi var smagi ietekmēt jau tā problemātisko situāciju, norāda Viveka Bekmana, *Skogsindustrierna* izpilddirektore. "Galū galā tas varētu radīt tik lielu risku, ka uzņēmumi var tikt izslēgti no tirgus."

Cīņa līdz nokautam

Paredzams, ka vissmagāko triecienu radīs *Zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības* regula (ZIZIMM). Regula paredz [palielināt oglekļa dioksīda absorbciju mežos un augsnē](#), lai kompensētu Eiropas Savienības emisijas. **Meža nozare ZIZIMM regulas īstenošanas rezultātā rēķinās ar pievienotās vērtības zudumu ne vairāk kā 27,5 miljardu eiro apmērā gadā. Tas ir pamatīgs trieciens. Tomēr neskaidru emisijas mērīšanas rīku dēļ sekas ir grūti prognozēt. Piemēram, 2024. gadā Zviedrija sasniedza mērķi par vairākiem miljoniem tonnu, savukārt gadu iepriekš tai pietrūka 19 miljonu tonnu. Lielās atšķirības starp mērījumiem apgrūtina lēmumu pieņemējiem noteikt, kādi pasākumi ir nepieciešami.

Ne tikai prasības samazināt mežizstrādi rada risku smagi ietekmēt nozari. ZIZIMM regula ietekmē arī uzņēmumu vēlmi investēt un spēju plānot savu darbību, norāda Viveka Bekmana, "Investīcijas ir veiktas, pieņemot, ka mums ir noteikts koksnes

apjoms ar ko rēķināties. Ja zeme pēkšņi tiek izņemta no ražošanas, ietekme būs ļoti smaga."

Regulas interpretācijas

Būtiskas sekas varētu būt arī Dabas atjaunošanas regulai – likumam, kura mērķis ir atjaunot Eiropas ekosistēmas un stiprināt bioloģisko daudzveidību. Meža nozare riskē zaudēt ne vairāk kā 13 miljardus pievienotās vērtības gadā. Meža nozare arī sagaida valdības iesaisti 175 miljardu Zviedrijas kronu apmērā, tostarp kompensācijās zemes īpašniekiem, kuriem tiek liegts apsaimniekot savus mežus. Jāatzīst, ka sekas ir ļoti atkarīgas no tā, kā Zviedrijas iestādes izvēlēsies interpretēt Dabas atjaunošanas regulu. Eiropas Savienība pieļauj zināmu elastību šī likuma īstenošanā, pamatojoties uz konkrētās valsts apstākļiem.

Nozares pārstāvji norāda, ka Zviedrijas Vides aizsardzības aģentūrai ir tieksme pārāk interpretēt direktīvas. "Vismaz tā mēs – meža nozare, domājam," uzsver Viveka Bekmana. Galu galā zviedru valdība ir tā, kas izlems, vai plāns šoruden jāiesniedz Eiropas Komisijā.

Mežsaimniecība krustugunīs

Eiropas Savienības noteikumi tiek uztverti kā pārāk sarežģīti un dārgi, lai tos ievērotu. Un, runājot par klimatu, tie galvenokārt ir vērsti uz mežsaimniecību. Kāpēc? "Tāpēc, ka tas tiek uzskatīts par vienkāršāko risinājumu," norāda Viveka Bekmana. "Ir daudz grūtāk piespiest iekšdedzes dzinēju lietošanas pakāpenisku pārtraukšanu un panākt, lai visa Vācijas autobūves nozare to atbalstītu, nekā pateikt Zviedrijas un Somijas mežu īpašniekiem, ka viņiem ir jāsamazina mežizstrāde. Visi triecieni tika vērsti uz mežsaimniecības nozari. Tas tika darīts, lai rastu ātrus risinājumus."

Pēc Vācijas autobūves nozares spiediena Eiropas Savienība atcēla aizliegumu ražot automašīnas ar fosilās degvielas dzinējiem pēc 2035.gada.

Eiropas Savienībā, protams, ir iebildumi pret tādiem tiesību aktiem kā ZIZIMM regula, taču vēl nav veikti nekādi pasākumi, lai tos uzklautu un situāciju mainītu. Tomēr, pamatojoties uz mainīgajiem apstākļiem autobūves nozarē, meža nozare cer uz

lielāku atsaucību no Eiropas Savienībā. "Es vēlos noticēt un ceru, ka tagad pastāv iespējas labākam dialogam, lai šos noteikumus padarītu precīzākus," uzsver Viveka Bekmana.

Dārgāks transports

Arī Zviedrijas mežsaimniecību lielā mērā ietekmē pieaugošās transporta izmaksas. Kopš 2010. gada dzelzceļa pārvadājumu maksa par smagajām kravām ir pieaugusi par 600 %. Meža nozare brīdina, ka dzelzceļa pārvadājumu izmaksas sāk sasniegt bīstamu līmeni.

Palielinot nodevas jūras transports ir kļuvis ievērojami dārgāks. Tas noticis gan ***ETS, gan FuelEU Maritime, - tiesību aktu, kuru mērķis ir samazināt kuģošanas ietekmi uz klimatu, dēļ. Vienlaikus fosilā kurināmā pieejamība ir ierobežota, kas veicina cenu pieaugumu. Paredzams, ka šogad nozarei dzelzceļa nodevās būs jāmaksā par 116 miljoniem kronu vairāk, bet kuģniecībā — par 514 miljoniem kronu vairāk. Lielie koksnes transportēšanas attālumi vienmēr ir bijuši Zviedrijas mežsaimniecības nozares konkurents spējas problēma.

**Zviedrijas Meža aģentūra lēš, ka 1,6 miljoni hektāru produktīvas meža zemes ir pakļauti riskam tikt izslēgtai no izmantošanas. Tas atbilst 8 miljonu kubikmetru izejvielu zudumam gadā un 13 miljardu Zviedrijas kronu pievienotās vērtības zudumam.*

***Vairāk nekā puse Zviedrijas papīra un celulozes rūpnīcu šogad zaudēs iespēju pārdot emisiju tiesības. Tas uzņēmumiem nozīmē aptuveni 1,5 miljardu Zviedrijas kronu ieņēmumu samazinājumu gadā. Kad uzņēmumi vairs nebūs iekļauti ETS, tiem būs jāmaksā arī oglekļa dioksīda nodoklis Zviedrijā, kura izmaksas tiek lēstas 130–250 miljonu Zviedrijas kronu apmērā.*

****ETS – emisiju kvotu tirdzniecības sistēma, no kuras vairāki Zviedrijas mežsaimniecības giganti ir izslēgti zemā emisiju līmeņa dēļ.*